

De Franschman had een kerel bij den nek en dreigde hem te wurgen.
(Blz. 133.)

vloekt, omdat ze de schuld zijn van den dood zijner vrouw, Duitschgezind kan zijn...

— Maar, mijnheer, zoo'n gedachte...

— Of dat hij te babbelachtig is? Gabrielle, ik heb u leeren kennen in die sombere dagen van den Duitschen inval. Gij hebt toen meer moed betoond dan wij allen.

— En Jules?

— Ik bewonder Jules, en hij deed zijn plicht... Maar hij is zoo geworden, door alles wat hij hier beleefde en zag. En gij waart toen al bereid alles voor uw land te doen. Dat gevoel kan hier versterkt zijn, maar het was er toch reeds bij u. En nu reist ge voor onze zaak...

De heer Lemaire vervolgde op fluisterenden toon :

— Gij doet bespieding !

— Mijnheer, gij maakt mij ongerust, merkte Gabrielle op.

— En waarom?

— Welnu, ik kan het niet verbergen. Wat gij zegt is waar, maar als gij het opmerkt, zullen anderen het ook zien.

— Neen, want ik werd het gewaar door uw aanwezigheid in mijn huis en omdat ik u reeds kende. Ha, in mijn droevige gepeinzen, heb ik dikwijls aan u gedacht... Maar ik wilde meer zeggen. Ik heb afwyseling noodig, of ik word ziek. Ik kan niet blijven mijmeren met al mijn somberheid, en moet meer kunnen doen, dan naar het graf van mijn dierbare vrouw te loopen. En ik begeer wraak tegen den Mof. Ik wil ook mijn land dienen.

Nu sprak de heer Lemaire op heftigen toon. De niet gesloten wonde bloedde weer.

— Begrijpt ge dat? vroeg hij, Gabrielle aanstarend met een blik, die zijn gevoelens vertolkte.

— O, ja, mijnheer !

— En daarom vraag ik u, mede te mogen werken. Gij hebt helpers noodig. O, aanvaard mij... laat mij verrichten wat ik kan en gij zult tevreden zijn. Mij is het een voldoening, een vreugde zelfs in al mijn verdriet, hen te bestrijden, die overweldigers, die schurken. Kan ik beter troost begeeren, dan tegen hen te werken en mijn land te dienen?

Dat was meer dan Gabrielle had durven hopen. Zij zocht medewerkers en de heer Lemaire bood zich zelf aan. Ha, ze had zich gisteren vergist, toen ze Berthe waarschuwde.

Mijnheer Lemaire had door zijn beproeving wel zijn levensvreugde verloren, maar er meer wilskracht door gekregen.

— Wat kan ik doen? vroeg hij, toen het meisje hem verzekerde gaarne van zijn diensten gebruik te zullen maken.

Wat kon hij doen? Heel veel, doch Gabrielle voelde weer, hoe zij nog maar aan 't organiseeren was. Te Folkestone had men het haar wel juist gezegd, dat de inrichting veel geduld en inspanning eischte.

Lang bleef ze met haar gastheer in gesprek en ze herhaalde hem de les van den inlichtingsdienst, zooals ze die zelf in Engeland had geleerd.

De heer Lemaire begreep haar en luisterde ook aandachtig naar de waarschuwingen.

Hij zou op zijn beurt helpers zoeken, doch deze mochten mejuffer Petit, of liever mejuffer Legrand, niet kennen. Voor hen was de overste Lemaire. 't Moest hun onbekend blijven, hoe de inlichtingen uit 't land van Charleroi naar Brussel vertrokken. Gabrielle zou ze voorloopig zelf halen, doch men diende een looper aan te stellen, om de berichten spoediger over te krijgen.

Het meisje was zeer tevreden over al deze onderhandelingen. In dit gewest was de basis van haar organisatie gelegd. Zoodra mogelijk wilde ze hetzelfde doen in het land van Doornik en elders.

De heer Lemaire was verheugd, toen hij vernam, dat Gabrielle dien avond met soldaten vertrok. Een ander leven begon nu voor hem... 't Was plots lichter geworden in zijn woning.

* * *

't Was zes uur...

— Nu ga ik heen, zei Gabrielle.

Berthe zou haar naar een punt buiten het dorp geleiden, waar ze de vijf Franschen moest ontmoeten. De weg was juist bepaald. Men kon Charleroi vermijden.

— Dat God u geleide, en reken op mij, sprak de heer Lemaire tot afscheid.

En hij vroeg of zij spoedig zou terugkeeren.

Gabrielle beloofde dit.

Op de afgesproken plaats ontmoette zij de soldaten.

Berthe keerde nu ook terug.

— Let op uw vader, zei haar vriendin. Zorg dat hij in zijn ijver niet onvoorzichtig handelt! De gevaren zijn groot.

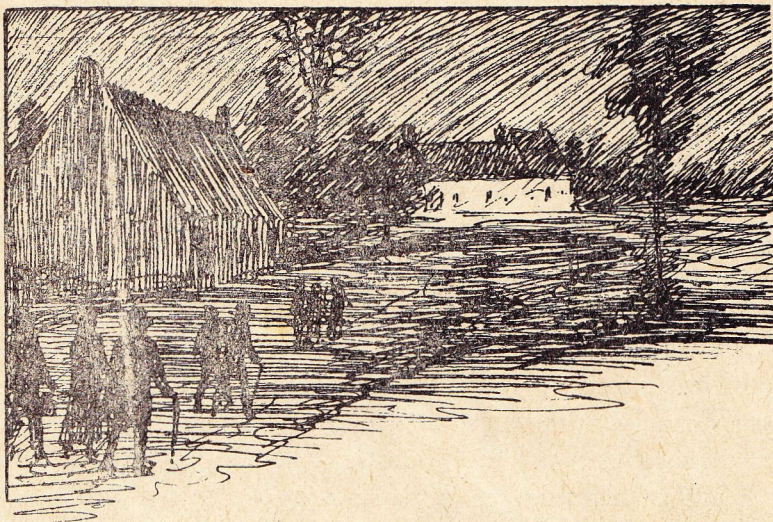
— Wees gerust, vader en ik werken nu samen.

Nog een kus... en Berthe keerde weer.

— Op weg ! beval Gabrielle. Maar niet allen samen blijven. We gaan in twee groepen, dicht achter elkaar. Hooren we iemand naderen, dan verbergen we ons.

Ze vertrokken. Gabrielle gevoelde zich gelukkig en fier. Ze werkte nu voor haar land.

't Was een donkere, maar kalme nacht, zonder wind of regen of te groote koude.

Men kwam langs slapende hoeven en huizen, meed de dorpen, maar trok er omheen over de velden. Tegen den morgen betrad het groepje een hoefje, waar de schouw reeds rookte.

Een vrouw bereidde voeder voor het vee.

— Kunnen we hier wat eten ? We zijn vluchtelingen, die naar huis terugkeeren, zei Gabrielle. We zullen u betalen.

De boerin keek eerst wat achterdochtig. Er zwierven zulke ongunstige kerels rond en men hoorde dien winter van veel rooverijen. Maar het gelaat van mejuffer Petit boezemde haar vertrouwen in.

De vrouw haalde brood en boter en schonk koffie op. Ze vroeg niet van waar deze lieden kwamen. 't Best toch moeide men zich niet met een anders zaken.

De reizigers rustten hier eenigen tijd uit. Het werd reeds licht.

Plots schrok de vrouw. Door het raam had ze een gedaante gezien.

— Menschen, sprak ze, ik ken u niet en ik weet dus ook niet of gij de Duitschers wilt mijden. Als het zoo is, vertrekt dan gauw en weest

op uw hoede voor een langen, mageren kerel. Hij moet iets bemerkt hebben.

— Een verrader?

— Ja... een die den Mof dient. Hij is hier door het venster komen loeren.

Even ontstelde Gabrielle, maar ze beheerschte zich dan.

— Zijn er hier Duitschers in den omtrek? vroeg ze.

— Vlak bij, neen; maar ge komt dadelijk te Nijvel en daar zijn er veel. En 't is voor die kerels te Nijvel, dat de deugniet werkt en heele nachten rondzwerft.

— Kunnen wij de stad niet laten liggen, om in Brussel te geraken?

— Moet ge naar Brussel?

— Ja.

— De kortste weg is over Nijvel... maar laat zien... ge zijt hier dicht bij Thines. Neem den eersten weg rechts, en dan gaat ge over Thines naar Baulers en vraag daar de groote baan naar Waterloo.

— O, dan weet ik het wel!

— Zoo kunt ge den deugniet verschalken. Maar talm niet.

— Hoeveel zijn we u schuldig? vroeg Gabrielle.

— Niets...

— Maar...

— Neen, ik neem geen geld aan! Toe, gaat nu... en nog een verzoek... Moest er wat gebeuren, gij zijt niet bij mij geweest en ik heb u nooit gezien!

— Heel goed! Ik hoop toch, dat wij u niet in ongelegenheid brengen!

— Och, met die Moffen hebt ge altijd last. Maar dat geeft niet. Als men maar niets kan bewijzen.

Het groepje vertrok... Men bleef nu maar samen tot men op den hoofdweg zou zijn.

Gabrielle sprak over den spion en ried haar gezellen aan, goed uit de oogen te kijken.

Eensklaps sprong een der soldaten ter zijde. Men hoorde een kreet... dan een klagende stem... en alles werd stil.

De Franschman had een kerel bij den nek en dreigde hem te wurgen.

— Dat is de verrader, zei Gabrielle.

— Maar kort spel met hem maken?

— Wat bedoelt ge?

— Wel, hem naar de andere wereld zenden, verduidelijkte de soldaat zijn voorstel. Hij verdient het.

— Neen, neen... Zeker verdient hij het. Maar als gij hem moest dooden, zou misschien een heele gemeente gestraft worden. Zoo is het stelsel van den bezetter.

— Maar wat dan? Laten wij hem los, dan verklikt hij ons!

Gabrielle begreep dat ook. En toch... een moord... neen, haar gevoel eveneens verzette er zich tegen.

— O, gij lafaard! riep ze den man toe, die nu wat van den greep bevrijd werd. Uw eigen volk overleveren!

— Maar, wat misdeed ik? kermde de gevangene. Ik ging naar de stad... ik ben een Belg als gij!

— Een Belg, ja... maar niet als wij! Ge zijt een Judas. Onderzoek zijn papieren eens...

Vlug werd dit gedaan; men stond hier op een eenzame plek. De kerel had een lijst met namen bij zich en andere papieren, welke duidelijk bewezen, dat hij in dienst van den vijand was.

— Loochent gij nog? vroeg het meisje.

De man was nu geheel terneergeslagen, en zweeg angstig.

Gabrielle keek de naamlijst na.

« Moeten aangehouden worden », stond er boven. En dan volgden acht namen van burgers in de omgeving woonachtig.

— Zijn die menschen al gevangen genomen? vroeg Gabrielle.

— O, neen... ik zweer het u.

— Zweer niet, lafaard! Wij zullen het onderzoeken. Uw leven is in mijn hand. Een bevel en...

— Dan is hij dood! bevestigden de soldaten. Als het aan ons lag...

— O, spaar mij, smeekte de schelm. Ik zal die lijst scheuren...

Gabrielle dacht na.

— Luister, zei ze, die menschen moeten gewaarschuwd worden. Wij kunnen hier een goed werk doen! Ik lees hier den naam van een burger te Thines. Wij zijn daar dicht bij en ik ga naar dien man. Blijft gij intusschen hier met den deugniet. Daar is een boschje. Brengt er hem heen en houdt hem in bedwang.

— Wees gerust! zei de Franschman, die den schavuit gevat had. Hij zal niet ontsnappen.

— Ik kom zoo spoedig mogelijk terug. Hoeveer zijn we nog van het dorp? vroeg ze aan den gevangene.

— Tien minuten...

— Maar geen leugens?...

— Op mijn eer !

— Uw eer ! Gij hebt geen eer... Dus tien minuten ?

— Niet meer...

— En waar woont deze man ?...

Zij wees hem een naam.

— Bij de kerk... in een herberg, hij is daar op logement ! Vraag maar naar mijnheer François.

— Liegt ge niet ? Bedenk, dat ge nu in onze macht zijt.

— Ik zeg u de waarheid... Maar, madam... als gij weg zijt ?...

— Wees gerust, zij zullen u niet dooden ! Maar ik eisch de waarheid ! Ik moet dus naar mijnheer François vragen ?... Bedenk u nog goed.

— Ja... mijnheer François !

— En dat is deze eerste ?...

— Ja... O, ge zult zien, dat ik de waarheid zeg. Maar gebied deze mannen, dat ze mij met rust laten, als ge weg zijt.

— O, ze mogen u gerust eenige opstoppers geven... dooden zullen ze u echter niet.

Gabrielle verwijderde zich en stapte snel door. Het dorp lag daar nog in rust. Ze vond de herberg. Men was er toch al op. In de gelagkamer brandde een lichtje.

Mejuffer Petit trad binnen.

Een man zat aan een tafeltje te eten. Verwonderd keek hij de onbekende aan.

— Gij hebt ook niet lang geslapen, zei hij.

— Neen... Ik moet mijnheer François spreken.

De man scheen even te ontstellen.

— Mijnheer François... wie is dat ? vroeg hij.

— Dat zult ge beter weten dan ik !

— Hier is geen François !

— Mijnheer Lemire dan ! hernam het meisje, den naam van de lijst herhalend.

De man stond op en zei kort :

— Kom mee !

Hij bracht haar in een zijkamertje en nam het licht mee.

Zijn gelaat stond nu grimmig, maar Gabrielle kende geen vrees.

— Zoo, gij weet dus dat Lemire ook François wordt genoemd, hernam hij. Welnu, ik zal stout zijn. Ik ben François.

— Uitmundend !

— Maar, wacht even ! Gij zijt hier binnen getreden, maar zoo ik geen volledige voldoening heb, geraakt ge hier niet meer uit !
En de man stelde zich voor de deur.

— Ik ben niet ongerust, hernam mejuffer Petit.

— Hoe weet gij, dat ik François ben ? Weinigen kennen dien bijnaam. Nu moet ik volle opheldering hebben, want ik weet dat de Duitschers een boel geniepige, valsche vrouwen in dienst hebben !

— Weinigen kennen uw bijnaam, zegt ge.

— Twee of drie !

— Maar ware 't niet aan mij, dan zouden de Duitschers hem straks kennen en gij aangehouden worden.

De man verbleekte even.

— Ik ben geen vrouw die den Mof dient, maar juist andersom, hernam Gabrielle. En ik heb een spion in mijn macht.

— Gij ? Een Duitschen spion in uw macht ?

— Ja... Een langen, mageren kerel, die voor de Duitschers te Nijvel werkt.

— Ledoi ?

— Ge kunt hem straks zien. Die kerel had deze lijst op zak. Het meisje reikte hem het papier over.

François mompelde een verwensching.

— Heel mijn dienst is verraden, zei hij ontsteld.

— Misschien nog niet, want de kerel is in mijn handen.

— Waar dan?

— Tien minuten van hier. Mijn vrienden bewaken hem!

— Hij moet er aan!

— Ik lever hem u over... maar handel niet in drift. Vergeet niet, dat de Duitschers voor hem veel onschuldigen kunnen straffen. Luister nu... ik moet mijn reis voortzetten en 't is door een gelukkig toeval, dat ik u dezen dienst kan bewijzen.

— O, vergeef mij mijn onvriendelijkheid, madam! Gij hebt mij het leven gered, want viel ik in hun handen, ik moest tegen den muur.

— Welnu, gij zult de anderen verwittigen!

— Natuurlijk... Wilt ge even wachten. Een mijner vrienden is ook hier. Wij logeeren in deze herberg, maar de baas weet niet wat wij doen. Spreek dus van niets.

Gabrielle bleef even alleen. Zij bedacht dat ze reeds onvoorzichtig was geweest, door aan den onbekende dadelijk naar François te vragen. De baas wist niets van die zaak, zoo hoorde ze nu.

Maar ze had ook zoo onverwacht moeten handelen. Bij geluk had ze nu dadelijk François zelf aangetroffen. 't Had ook anders kunnen zijn. En dit was haar een aansporing om voortaan steeds haar tegenwoordigheid van geest te bewaren.

François keerde weldra met zijn kameraad terug.

— Madam, willen wij maar dadelijk naar uw gevangene gaan, dan kunnen wij onderweg alles bespreken? vroeg hij.

— Heel goed.

Ze verlieten de herberg. In de keuken was alleen de meid, die gewoon scheen aan dit in- en uitloopen. Even had ze om 't hoekje gekeken, maar meer belangstelling toonde ze niet. Och, er gebeurde tegenwoordig immers van alles: vluchten, smokkelen, brieven vervoeren. Best zich maar met niets te bemoeien, dan moest men ook geen rekenschap geven.

Het drietal was vlug buiten het dorp.

— Ja, die Ledoi weet alles, hernam François. Ik vertrouwde den kerel natuurlijk niet, maar ik wist toch niet, dat hij zoo'n lafaard was.

— Ik moet mijn reis vervolgen, zei Gabrielle. Dus geef ik u den gevangene over. Ge moet hem in verzekerde bewaring houden, tot alle bedreigden verwittigd zijn. Ik mag u dat alles overlaten, niet waar? Ik heb mijn plicht gedaan.

— O, gij hebt ons het leven gered, en wij kunnen u niet genoeg dankbaar zijn!

— Kom, kom, vaderlanders helpen elkaar.

— Gij werkt ook voor het land?

— Ik ben een eenvoudig meisje, en de lijst, welke ik u overreikte, bewijst weer eens, dat men nooit te voorzichtig kan zijn.

De mannen begrepen den wenk en vroegen niet verder.

Ze bereikten het boschje.

— Doet geen moord! drong Gabrielle nog aan. Bedreigt den schelm en stelt u in veiligheid.

— Neen, neen, we zullen hem niet dooden, beloofde François, maar hij keek zijn vriend even met een veelbeteekenenden blik aan.

Plots zag de verrader, die Ledoi heette, de beide hem bekende mannen, en hij kon zijn ontsteltenis niet bedwingen.

— Ja, ja, dat is hem, de schelm! riep François. Maar dat had hij niet gedacht.

Hij gaf den schurk een schop.

— O, spaar mij! kermde de gevangene. Ik heb nog niets verklapt en ik zweer u, dat ik het niet zal doen.

— Ge waart toch op weg naar Nijvel! Of loochent ge dat ook?...

— O, ik heb er spijt van...

En de man putte zich uit in allerlei betuigingen van beterschap.

Gabrielle wilde zoo spoedig mogelijk haar reis vervolgen en dus nam ze afscheid, want ze kon nu gerust zijn, dat het verraderswerk verhinderd was. Ze zette nogmaals de mannen aan geen onbezonnen daad te verrichten.

Ze was nog niet ver weg, of François zei tot Ledoi:

— We geven u vijf minuten om u op den dood voor te bereiden.

De spion smeekte om zijn leven, maar het hielp niet.

— Laten wij hem vrij, dan is heel onze organisatie vernietigd, hernam Lemire. En wij moeten vluchten en worden toch misschien gevangen genomen. En wie weet welke personen hij nog in gevaar brengt.

— We moeten kort spel maken... 't Is oorlog... Ik dood toch niet gaarne!

— Meent gij, dat de soldaten aan 't front gaarne de menschen 't leven ontnemen?... 't Is oorlog...

— 't Is waar... maar misschien...

— Gij aarzelt?...

— Die dame vroeg het ons ook.

— Zij is een vrouw...

— Maar welk een vrouw?...

— Ha, daar moet ge eerbied voor hebben ! Zooals zij opgetreden is, ja, 't verdient bewondering ! Maar ondanks alles is ze een vrouw... en dus medelijdend, zelfs voor schelmen lijk dezen. Als wij hem sparen, brengen we ons zelven en anderen in gevaar...

— 't Is waar...

— Ware 't niet door die vrouw, wij stonden binnen kort tegen den muur...

— 't Is allemaal waar, en toch...

— Wat toch ! Gij zoudt willen hebben dat ik het doe, nietwaar ?

— Eerlijk gezegd, ja...

— 't Is goed... Ik luister niet naar mijn hart, maar naar mijn verstand. 't Is oorlog...

Ledoi lag daar met de handen geboeid.

— Och, vrienden, hebt medelijden... ik heb toch een vrouw en kinderen, pleitte hij... Ik ben verlokt, en ik deed slecht. Maar ik zweer u, dat ik een ander leven zal beginnen.

— Hoort ge dat ? vroeg de gezelschap van François.

— Ja, ik hoor het. Maar wat zijn de eeden van een verrader ? Als er hier Duitschers kwamen, zoudt ge hem anders hooren !... Keer u maar om...

François trok een dolk, die in een lederen scheede zat.

— 't Is ook tegen mijn gevoel, hernam hij, en zijn stem beefde. Maar het moet. Hoevele goede vaderlanders zouden door hem in de gevangenis of aan den paal geraken ? Keer u maar om... of haal een spade... Gij zijt hier dicht bij 't huis van Raimond... Die mag alles weten... hij is ook een van de opgeschrevenen, een van de veroordeelden...

— Een spade, een spade ? stamelde de ander.

— Maar ja, we moeten hem begraven... De Duitschers mogen het lijk van hun dienaar niet vinden. Toe, ga er om, als gij terugkeert is het gedaan...

— Ja... Ik zal het doen ! Gij neemt het mij niet kwalijk, dat ik niet blijf ?

— Neen, neen... Maar denk er eens aan, wat uw vrouw en uw drie kinderen zouden zeggen, hoe zij zouden jammeren, als gij tegen den muur stond. als zij eenige uren te voren u kwamen goeden dag zeggen... voor altijd. Ga nu maar...

— Heb medelijden ! kreet de gevangene, wiens laatste hoop verging, nu de zachtere van de twee zich verwijderde. O, genade ! smeekte

hij. Dood mij niet... Ik zal in uw dienst komen... Geef mij tijd, om te toonen dat ik veranderd ben...

De angst laaide in zijn oogen, verwrong zijn gelaat, schokte in zijn lichaam. De man wrong zijn armen om den band vrij te krijgen en zich te verzetten, zijn leven te verdedigen. Maar 't was nutteloos.

— Het is nu te laat gejammerd, zei François, die zelf ook bleek was. God weet, dat het geen wraakzucht is bij mij... Neen, geen wraakzucht, maar alleen zelfverdediging en bescherming van anderen, van goede vaderlanders. En gij werkt ons tegen en ons leger... 't Moet gebeuren...

De dolk glinsterde...

— Neen, neen! gilde nu de gevangene. Help! schreeuwde hij in zijn laatste wanhoop. Help, help, men vermoordt mij!

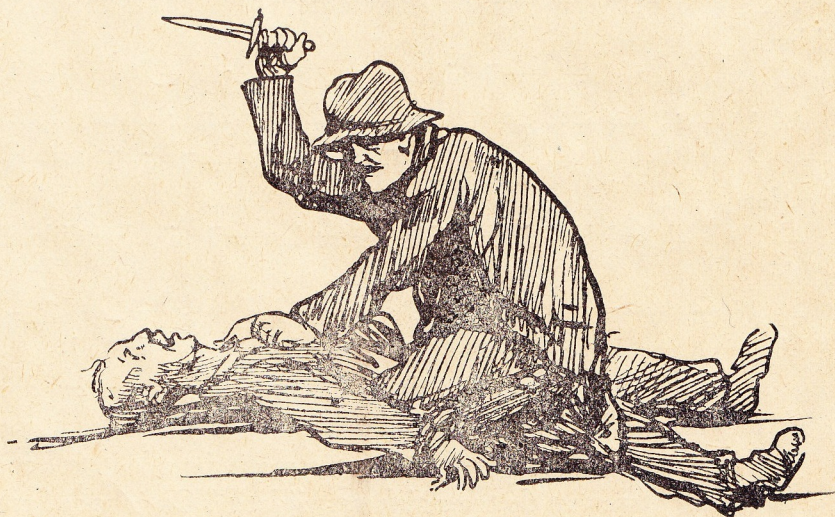
Maar dit verhaastte slechts zijn einde. Het boschje verborg het tweetal voor iemand, die mogelijk over den weg zou genaderd zijn, maar het noodgeschrei kon getuigen lokken, en François wilde die niet.

De dolk rees... De hand van den dader beefde...

— God vergeve 't mij... maar 't is voor ons land, prevelde François.

— O, neen, neen... om de liefde van God... O, mijn vrouw...

Zoo kermde Ledoi en hij wrong weer zijn lijf, terwijl François de knie op hem zette... De dolk daalde... 't Was gedaan. De angstkreet smoorde in gereutel. Bloed gudste over de kleeding. Het wapen had den verrader in 't hart getroffen...

François stootte nogmaals. Hij wilde zijn slachtoffer een doodstrijd besparen... Dan wendde hij zich af, duizelig, verdwaasd, zoodat hij zelfs tegen een boom liep. Hij keek weer om. Het lichaam roerde niet meer. Bloed vloeide over de kleederen, zijpelde op den grond.

François sloot de oogen, wachtte even, als zag hij een visioen, leunde tegen een stam. Dan kroop hij door het kreupelhout en loerde naar den weg. Daar was niet de minste beweging.

— Geen getuigen, mompelde hij. Niemand moet het weten... Kwam het uit, het ware toch mijn doodsvonniss, zelfs al had de Mof geen bewijzen tegen me. Kom, ik mag niet zwak zijn... Ik handelde als een soldaat... 't Moést... Ja, 't moést...

Hij lag daar nu op de knieën en klappertandde, en 't was niet van de koele ochtendlucht... De zenuwen overmeesterden hem.

— O, kwam mijn makker, dat we de begraving dadelijk konden doen! zei hij bij zichzelf. Dat het alles geëindigd zij... Ik ben er toch ziek van. Ja, het was wreed, maar 't kon niet anders!...

Na eenigen tijd hoorde hij gerucht, en schrok er van. Schielijk keek hij om. Er stonden ginder twee mannen... Vreemdelingen?

— Neen, Raimond is er bij, zei François.

Hij sprong op en ging er heen.

— 't Is gedaan, zei hij, naar het lijk wijzend.

— Ja, hij ligt daar!

— 't Is Ledoi...

Raimond, een buitenman, liep naar den doode.

— 't Is verdiend, zei hij. Laten we hem onmiddellijk begraven. Want, moesten de Duitschers het hooren... We hebben twee spaden bij.

— Werkt gij getweeën... Ik kan niet goed, sprak François.

— 't Was wreed, hé? vroeg zijn makker.

— Ja, maar 't moest gebeuren; ik heb er geen spijt van, maar 't heeft mij toch gepakt...

— 'k Geloof het...

— Toe, zorg nu, dat hij er rap onder ligt.

— Er moesten eens menschen komen. Loert gij den weg op.

— Ja, ja... doch, werkt nu. Verliest geen tijd, hernam François gejaagd.

Hij kroop weer tusschen de heesters en prevelde zelfs verward een gebed voor den man, wien hij 't leven benomen had. En tusschen de heilige woorden, mompelde hij:

— Waarom moest hij ook met den Mof samenwerken en eigen bloed verraden? Waarom de medeplichtige worden van den vijand.

Onze jongens vechten voor het land, velen verliezen hun leven door de schuld van de Duitschers, en hij werd de Judas... om geld.

De twee anderen dolven gejaagd een graf. Dan riepen ze François.

— Is 't gedaan? vroeg deze. Alloh, trek er hem in... Maar neen, neen, 't is niet diep genoeg, vervolgde hij, in den put blikkend.

— Maar waarom?...

— Wij moeten hem dieper steken! Een speurhond zou hem kunnen vinden. Want, als hij niet meer verschijnt, zullen de Duitschers hem zoeken. Laat mij doen!

Driftig sprong hij in den kuil, en hij werkte, dat hij zweette. Met wild gebaar wierp hij de aarde omhoog.

— Maar nu is 't genoeg! riep Raimond.

— Neen, neen, dieper nog... Ze mogen hem niet vinden.

En 't scheen of hij door die begraaving zijn eigen daad wilde verbergen, diep onder den grond.

Eindelijk kon hij niet meer. Hij hijgde van inspanning en zijn vrienden moesten hem naar boven trekken.

Eensklaps klonk 't geblaf van een hond.

— Groote hemel... daar nadert iemand, zei François. Misschien Duitschers.

— Wacht, en houdt u stil, fluisterde Raimond.

Hij sloop door de heesters. Eenigen tijd bleef hij weg en François en zijn gezelschap sidderden van inspanning.

Eindelijk keerde Raimond terug.

— 't Is niets, zei hij. 't Was een vrouw, die naar het dorp ging. Ze had een hond mee, die rondliep over het land, en misschien heeft het beest ons geroken, maar 't is de vrouw gevolgd. Laten we nu rap voortdoen.

— Maar zou 't graf diep genoeg zijn? vroeg François.

— Natuurlijk... Waar zijn uw zinnen? Kom... help mij!

Gedrieën namen ze het lijk vast, maar François sloot weer de oogen. Hij kon den doode niet in 't gelaat blikken. 't Was hem toch iets vreeselijks geweest, een mensch 't leven te ontnemen.

Ze lieten het lichaam in den kuil glijden. 't Lag wat scheef, met 't hoofd tegen den zijwand.

— Hij ligt toch niet diep genoeg! hernam François.

De anderen duwden met hun spade den doode recht.

En driftig dan wierp François er aarde over en rustte pas, toen het lichaam bedekt was. Zijn makkers vulden den put. Telkens stampden ze met de voeten de aarde vast ineens. Eindelijk was het graf gesloten.

— Nu mos er over en droge blaren, zei François. Men moet niets kunnen zien.

Zij deden ook dat nog en geen spoor herinnerde nog aan het drama, want ook de met bloed bedrenkten grond was omgewoeld.

Alleen de dolk lag daar nog. En toen François zich zelf bekeek, merkte hij met schrik een bloedvlek op zijn broek. Raimond reinigde den dolk en stak hem in de scheede.

— Hier is uw wapen, zei hij tot den dader.

— Neen, ik wil dat niet meer dragen...

— Maar gij onnoozelaar toch. Dat was immers geen moord, maar een daad als van een soldaat. Ge hebt u verdedigd tegen een die nog verachtelijker was dan een Duitscher.

— O, ik weet het wel, en ik heb er geen spijt van... en het moest. Maar gij kunt niet begrijpen, wat het is een mensch te doodden... Wij zeggen zoo gemakkelijk dat iemand neergeschoten of opgehangen moest worden, maar zelf het wapen te gebruiken, neen, 'k vermoedde niet, dat het zoo wreed was. En daarom wil ik dien dolk niet meer dragen.

— Ik zal hem dan houden, hernam Raimond. Hij kan te pas komen.

— Maar mijn broek... Zie, dit bloed.

— Ge moet uw broek verbranden! Kom mee naar mijn huis. De kinderen slapen nog. En mijn vrouw mag alles weten. Zij is op de hoogte van wat ik doe.

— Zou ze zwijgen?

— Maar wat denkt ge nu van haar? Dat ze haar eigen man zou verraden?

— Niet moedwillig natuurlijk.

— Ook niet door gebabbel; wees maar gerust en kom mee.

François keek eens naar de plaats, waar Ledoi begraven lag en maakte een kruis.

— O, mijn hemel, zoo'n uur zou ik niet gaarne meer beleven!

— En als gij eens tegen den muur werd gesteld, met Duitsche soldaten tegenover u, die hun geweer op u richten? vroeg Raimond. Of ik... En mijn vrouw en kinderen hoorden dat, of bezochten mijn graf?

— Ik heb hetzelfde tot mijn vriend gezegd, en daarom doodde ik hem. Maar ik hoop toch, nooit meer zoo'n uur te beleven.

Ze verlieten het boschje en begaven zich naar een kleine hoeve,

boven welker rood pannendak de rook vreedzaam uit het schouwtje steeg.

Ze betraden den boomgaard langs achteren.

— Wacht even, ik ga eens zien ; een der kinderen moest soms eens op zijn, waarschuwde Raimond.

Hij keerde spoedig terug en sprak :

— Alles veilig ! Komt maar mee...

In de keuken stond een jonge vrouw brood te snijden. Het was Raimond's echtgenoot. Ze kende François en zijn makker, en zei hun vriendelijk goeden dag.

— Zoo vroeg op gang ! sprak ze. Let toch op, ge zult nog wel eens de aandacht van de Duitschers trekken of van hun hond.

— Welke hond ?

— Die Ledoi ! Ge weet wel, de lafaard die heel de streek afloopt. Maar mannen zijn niet zoo voorzichtig als vrouwen.

— We zullen van dien Ledoi geen last meer hebben en niemand meer, antwoordde haar man.

Hij legde den vinger op den mond en vervolgde dan :

— De kinderen moeten het niet hooren.

De boerin begreep, dat er iets gebeurd was ; zij ontstelde even en keek vragend naar het drietal.

JAN VERBEKE

GABRIELLE PETIT

ONZE NATIONALE HELDIN

UITGAVE VAN L. OPDEBEEK — ANTWERPEN